

LIBERTATEA. LIMITE ALE LIBERTĂȚII

Ce vom învăța:

- ce este libertatea si dreptul la libertate.
- de ce avem nevoie de legi si reguli.
- de ce punem limite libertății / când este încălcat dreptul la libertate?

John Locke, filozof englez, in urma cu aproape 300 de ani, spunea: „Unde nu exista lege , nu exista libertate. De fapt, libertatea înseamnă a nu fi expus la constrângeri si violenta din partea altora, lucru imposibil unde nu exista lege; dar, nu putem oare spune ca cineva se poate considera liber atunci când acționează după bunul lui plac? Dar cine s-ar mai putea numi liber, când ar fi mereu expus capriciilor altora....”

Va propun sa reflectați asupra acestui citat si, pe baza cunoștințelor voastre, sa încercați sa aduceți opinii personale cu privire la starea de libertate a unei persoane in raport cu regulile, legile cărora trebuie sa li se supună. Ce înseamnă pentru voi sa fiți liberi? Libertatea implica restricții?

Vom constata ca, aceste cuvinte ale lui Locke sunt potrivite atunci când legea limitează o purtare necorespunzătoare, dăunătoare celorlalți.

A FI LIBER - reprezintă dreptul unui cetățean de a nu fi supus constrângerilor. Libertatea reprezintă o valoare a unei societăți , un drept fundamental al omului, un concept filozofic. Exista libertate personala, libertate politica si libertate economica. Aceste libertăți se manifesta împreuna.

Forme ale libertății:

- libertatea personala - dreptul fiecărui cetățean de a nu îi fi încălcat spațiul privat, de a decide in problemele de interes personal, de a avea propriile idei si convingeri. Aceasta libertate este individuala si trebuie sa se manifeste in raport cu normele morale si juridice (cu respectarea acestora);
- libertatea politica - da dreptul cetățenilor sa participe direct sau indirect la luarea deciziilor societății prin intermediul votului;
- libertatea economica - dreptul cetățenilor de a iniția si de a conduce o activitate economica, de a alege serviciile si bunurile de pe piața.

Esențial de reținut este că libertatea nu este absolută. Nicio libertate nu ar fi posibilă într-o comunitate, fără respectarea legilor. Respectarea legii intr-un stat democratic garantează existența și manifestarea celor trei libertăți și a siguranței cetățenilor. Legiuitorii (cei care fac legile) au fixat limitele libertății noastre cu scopul de a apăra drepturile si interesele celorlalți. Este bine cunoscuta expresia: „*Libertatea noastră se termina acolo unde începe libertatea celui alt*” - John Stuart Mill.

Acest lucru are o foarte mare importanta atunci când oamenii trăiesc într-o comunitate. Adevărata libertate nu implica scutirea de orice obligație, de orice disciplina, ea nu exclude legile care sunt gândite drept si corect.

Intr-un dicționar Juridic, definiția libertății suna așa: “*stare a celui care este liber, fără alta piedica, obstacol sau interdicție decât cele care sunt impuse de legile drepte si necesare, de îndatoririle vieții sociale*”
Cu alte cuvinte, pentru a ne putea bucura de libertate, trebuie sa respectam legile naturale si cele morale. Nu putem sa încălcăm legile fără sa suportăm consecințele. E necesar sa știți ca ne vom bucura de o viață buna, atâta timp cat acționam in cadrul limitelor legii.

Si totuși... omul s-a născut o ființă libera. A avut și are libertatea de a-si face viața așa cum dorește, de a se ghida după propriile dorințe și necesități, de a gândi în felul său. Dacă întrebăm pe cineva ce este libertatea, ni se va răspunde: *sa fac ce vreau, sa nu fiu închis*. Aceasta este definiția simplistă, incompleta a libertății, deoarece omul nu trăiește singur, izolat de comunitate. Astfel, orice comunitate civilizată recunoaște nevoia de a avea legi care să reglementeze comportamentul social al individului.

CONSTITUTIA ROMANIEI - legea fundamentala a statului, așază libertatea cetățeanului printre drepturile fundamentale, alături de dreptul la viața, la egalitate, la proprietate... Ea ne spune că "*libertatea individuala și siguranța personala sunt inviolabile*" (care nu poate fi încălcat, atins) - art.23.

Aceeași lege, ne spune, la art.26 că "*persoana fizica are dreptul sa dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publica sau bunele moravuri.*", iar art.53 ne menționează că, restrângerea exercitării unor drepturi sau al unor libertăți poate fi posibilă în anumite situații: "*exercițiul unor drepturi și al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz: pentru apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor(...), prevenirea unei calamități naturale, ale unui dezastru (...)*".

Am dorit să evidențiez aceste articole, pentru a caracteriza situația actuală, pentru a înțelege și noi, că legea completează libertatea noastră și nu o îngrețește. În situația de *stare de urgenta*, cetățenii rămân liberi, dar au obligația de a se supune legilor juridice și normelor morale instituite în scopul apărării drepturilor și libertăților colective la sănătate și apărarea vieții sau integritate corporală. Astfel, limitarea dreptului nostru la libertatea de mișcare (la a circula liberi pe străzi, la orice oră), este absolut necesară pentru limitarea efectelor pandemiei, adică pentru ocrotirea sănătății publice (a rudelor, prietenilor noștri, a celorlalți oameni). A sta în casa în această situație nu este o limitare a drepturilor persoanei, ci este manifestarea respectului pentru dreptul celorlalți și al tuturor la ocrotirea sănătății. Prin Constituție, cetățenilor României li se garantează dreptul la sănătate. Această garanție nu ar putea fi respectată de stat, dacă în situații speciale, cum este răspândirea unor boli mortale, nu ar fi îngădit prin lege dreptul la liberă circulație. Să ne amintim că legea este una și aceeași pentru toți.

Starea de urgenta a dus la nevoia unor măsuri legislative specifice, de natura să limiteze riscul de sănătate publică și evitarea riscului creșterii masive a numărului de persoane infectate. Noi, cetățenii, trebuie să înțelegem că limitarea unor libertăți în aceste cazuri este benefică și necesară. Informați bine, ar trebui să înțelegem, să cooperăm, să avem încredere în autoritățile publice și să facem ceea ce trebuie. Valorile sociale trebuie ocrotite având în vedere riscul de sănătate publică – dreptul la ocrotirea sănătății, art.34 din Constituție – unul din cele mai importante drepturi social-economice.

Cu alte cuvinte, limitarea dreptului la liberă circulație în această situație se înscrie în limitele permise de Constituție, cât și de convențiile internaționale. În anumite condiții, exercițiul acestor drepturi poate fi limitat-pentru binele comun.

Pentru înțelegerea lecției, as dori în încheiere, să vă propun să răspundeți la următoarele întrebări;

- este libertatea absolută?

- cine definește libertatea și de ce sunt necesare legile?

- în contextul actual, limitarea libertății noastre este benefică? Puteți face un mic chestionar, prin telefon – să întrebați 3 persoane, cu privire la acest fapt.